Lehen Hezkuntza

3. Zikloa

5. eta 6. mailak

12 EKOIZPEN ETA KONTSUMO ARDURATSUAK

JUSTIZIA

Lantzeko garaia

SED materialak 24-25

sed
Elkartasuna | Hezkuntza | garapena

Materialen aurkibidea

Jarduera
Egunkaria 03

Eranskinak
Lotutako albisteak SDG12 05

Otoitzak
1. esaldia
2. esaldia
3 esaldia 16

Activitat

SAIOAREN DESKRIBAPENA

Jardueraren izenburua:
XXI. mendeko egunkari berria

Tokiak:
Ikasgela

Etapa:
Lehen Hezkuntzako

Maila:
5. eta 6. mailak

Beharrezko materialak:
Ordenagailuak

A3 orriak

Ikasleen estutxe edo kutxatilak

Aurrez prestatutako dokumentua, zenbait berri biltzen dituena

SAIOAREN GARAPENA

Sarrera eta motibazioa:

12. GJHarekin lotutako zenbait berri eta albiste baikor biltzen dituen egunkari bat egitea da helburua, eta, ikasleek euren lana errazago egiteko, bidezko merkataritzari buruzko zenbait berri ere txerta daitezke.

Jarduera honen helburua da gizartearen, gizadiaren eta planetaren alde ona islatzen duten berri eta istorioak bilatzea eta zabaltzea. Hala, fokua alde positiboetan jartzeak zer garrantzi duen ikusiko dute, eta horrelako mezuak partekatzeari buruz hausnartuko dute.

Hiru aukera dituzte: positiboak diren berriak bilatu ditzakete; komunikabideetan aurkitu ohi ditugun albisteak aldatu ditzakete, edo zuzenean berri-berriak asmatu ditzakete.

Lana errazteko, saio kopuru txikiagoa behar izateko edo ordenagailu faltagatik sortu daitezkeen zailtasunak gainditzeko, jada aurrez bilatutako zenbait berri biltzen dituen dokumentu bat doakizue honekin batera. Inprimatu, sare bidez ikasleei helarazi edota taldeen artean banatu dezakezue. Batzuk egokiak dira aldatzeko; beste batzuk positiboak dira eta bere horretan erabil daitezke (galderak sortzeko, igarkizunak egiteko, letra-zopak sortzeko eta abarretarako, esaterako); aukeran dituzue.

Saioaren garapena:

1. Taldeak osatzea: Ikasleek lauzpabost laguneko taldeak osatuko dituzte.

2. Ikerketa: berriki munduan gertatu diren istorio positiboak ikertu eta bilduko ditu talde bakoitzak (askotariko iturriak erabil ditzakete: egunkariak, aldizkariak, irratia, telebista, webguneak…).

3. Aukeraketa: gizartearen alderdirik positiboenak adierazten dituzten berri zirraragarri eta esanguratsuenak aukeratuko dituzte ikasleek, edo beste berri batzuk hartu eta aldatu egingo dituzte, edota asmatu; lorpenei, aurrerabideei, aurkikuntzei, borondatezko ekintzei edota ekintza heroikoei buruzkoak izan daitezke.

4. Egunkaria egitea: talde bakoitzak egunkariko orri bat edo batzuk egingo ditu aukeratutako berriekin. Egunkaria paperean nahiz formatu digitalean kaleratu daiteke (diseinu grafikoko softwarea edo aplikazio mugikorrak erabil ditzakete).

5. Aurkezpena: paperean atera bada, eskaneatu egingo dugu, eskola-elkarteari eta antzeko jarduerak egiten ari diren beste ikastetxe batzuei banatzeko.

Jarduera

Saioaren garapena

Beste betebehar batzuk:

Berri bakoitzak izenburu erakargarri bat eta laburpen xehe bat izan behar ditu.

Egiaztatu egin behar dira berriak, eta jatorrizko iturria zein den zehaztu behar da; berriak asmatuak badira, hauxe adieraziko da iturri gisa: “mundu hobe baterako desirak”.

Egunkariak sarrera edo editorial bat izan behar du, egunkaria zer asmorekin sortu duten azaltzeko eta fokua alderdi positiboetan jartzeak zergatik duen horrenbesteko garrantzia agerian uzteko.

Aukerakoa:

Denbora-pasak, igarkizunak, aholkuak, zerbait egiteko proposamenak, egiten dugunaz pentsarazteko galderak, gurasoen lanbideei buruzko galderak, bururatzen zaizuen oro ere sar dezakezue egunkarian.

Erabili argazkiak, marrazkiak, grafikoak eta horrelakoak ere, egunkaria bisualki erakargarria izan dadin.

Beste zenbait saiotan erabili nahi baduzue, baliagarria izan daiteke curriculumeko hainbat alderdi lantzeko ere:

- Berriak bilatzea eta kritikoki aztertzea.
- Idazteko eta eraginkortasunez komunikatzeko trebetasunak lantzea.
- Gizarterako garrantzitsuak eta esanguratsuak diren gaiak aztertzea.
- Fokua alderdi positiboetan jartzeak duen garrantziari buruz hausnartzeko guneak prestatzea.
- Elkarlana, besteen ideiak errespetatzea…

AUKERAK

- Egunkaria paperean nahiz euskarri digitalean atera daiteke.
- Berriak aukeratzea edo eraldatzea banaka egin dezakete, eta egunkaria taldean egin dezakete gero. Horrela, zereginak banatzeko modua izango dugu, ikasleen ezaugarrien arabera.

https://www.elconfidencial.com/medioambiente/naturaleza/2024-01-18/bosques-sequia-alerta-emergencia-cataluna_3812624/

CONSERVACIÓN DE LA NATURALEZA

Los bosques catalanes se están convirtiendo en un cementerio vegetal por la falta de agua

Tras tres años de sequía extrema, la vegetación forestal supera sus límites de adaptación y empieza a sucumbir en masa. En las serranías litorales, los árboles resecos predominan en el paisaje

Árboles resecos en el Parque Serralada Litoral, en Barcelona. (Jose Luis Gallego)

https://www.abc.es/recreo/boticaria-garcia-muestra-realidad-fechas-caducidad-yogures-20240522161436-nt.html

Boticaria García muestra la realidad de las fechas de caducidad de los yogures: «Mójate»

MARINA ORTIZ

La nutricionista ha arrojado luz sobre una de las cuestiones que más se suelen dar en los hogares respecto a los yogures

https://www.abc.es/economia/consumo/?ref=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2F

España paró la noche del miércoles el suministro eléctrico a las grandes fábricas para garantizar las reservas

NEREA SAN ESTEBAN

Red Eléctrica activó por segunda vez desde que se aprobó en 2022 el servicio de respuesta activa de la demanda (SRAD)

https://www.abc.es/sociedad/deficit-ecologico-espana-agota-lunes-recursos-naturales-20240520090016-nt.html

21/05/2024
01:54h.

«Déficit ecológico»: España agota este lunes todos los recursos naturales que le corresponden para este año

EP

Nuestro país ha consumido más de lo que la Tierra puede regenerar en ese tiempo

https://www.abc.es/economia/giuseppe-lavazza-dfgdasgfadgsag-20240509142734-nt.html

16/05/2024
19:25h.

PRESIDENTE DEL GRUPO LAVAZZA

Giuseppe Lavazza: «Cuando bebe café, el consumidor español busca una experiencia de alta calidad»

ANTONIO RAMÍREZ CEREZO

El grupo italiano sigue creciendo en España con más de 40 millones en ventas durante el año pasado

https://www.abc.es/noticias/comercio-electronico-representa-pagos-empujado-mujeres-jovenes-20240514154551-nt.html

13/05/2024
19:36h.

El comercio electrónico representa ya el 10% de los pagos, empujado por mujeres y jóvenes

NEREA SAN ESTEBAN

Tras el pico lógico registrado durante la pandemia, las compras 'online' han recuperado su ritmo de crecimiento original

https://www.abc.es/economia/miel-adulterada-fraude-ahoga-productor-espanol-20240504122222-nt.html

13/05/2024
08:37h.

La miel adulterada, el fraude que ahoga al productor español

BLANCA MARTÍNEZ MINGO

Más de la mitad de la que España importa es sospechosa de haber sido modificada con la inyección de agua o azúcar, alerta la Oficina Europea de Lucha contra el Fraude (OLAF)

https://elpais.com/clima-y-medio-ambiente/2024-03-14/la-justicia-europea-condena-a-espana-por-no-prevenir-la-contaminacion-nitratos-causada-por-la-agricultura-y-la-ganaderia.html#

La justicia europea condena a España por no prevenir la contaminación por nitratos debido a la agricultura y la ganadería

Los jueces reprochan que en ocho comunidades autónomas no se han adoptado de forma suficiente las medidas que establece la normativa europea para luchar contra esta polución de las aguas

https://elpais.com/clima-y-medio-ambiente/2024-02-28/ninguna-de-las-grandes-ciudades-espanolas-cumple-ahora-con-los-nuevos-limites-europeos-de-contaminacion.html

Ninguna de las grandes ciudades españolas cumple ahora con los nuevos límites europeos de contaminación

Solo 4 de las 20 urbes más pobladas respetan en estos momentos el tope para el dióxido de nitrógeno acordado por la UE para 2030. Todas sobrepasan los máximos en el caso de las partículas finas

https://elpais.com/clima-y-medio-ambiente/2024-02-13/casi-un-tercio-del-suelo-de-murcia-y-almeria-se-ha-vuelto-arido-en-la-ultima-decada.html

EMERGENCIA CLIMÁTICA >

Casi un tercio del suelo de Murcia y Almería se ha vuelto árido en la última década

La aridez aumentó en el 84% de la superficie de España y solo disminuyó en el 16%. La degradación activa de tierras afecta ya a más de un 3% del territorio

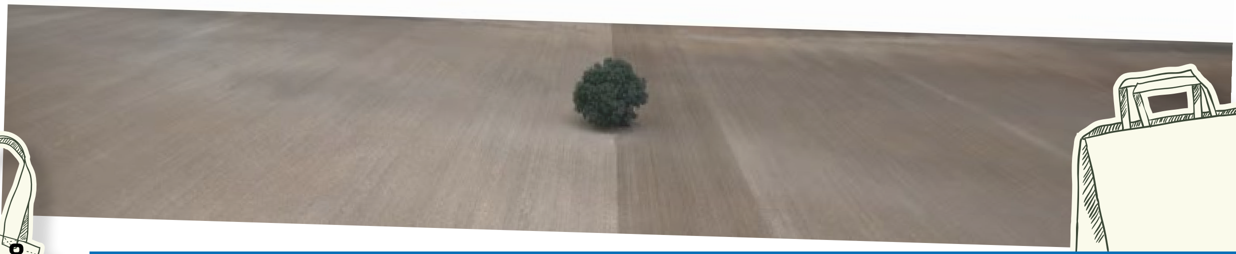

https://elpais.com/ciencia/2024-02-13/asi-es-la-lucha-desesperada-de-los-osos-polares-por-encontrar-comida-en-un-artico-que-se-derrite.html

Así es la lucha desesperada de los osos polares por encontrar comida en un Ártico que se derrite

Un estudio revela que los gigantes blancos se enfrentan al riesgo de inanición por el calentamiento nadando grandes distancias y carroñeando, con escaso éxito

https://elpais.com/clima-y-medio-ambiente/2023-11-08/los-paises-productores-de-combustibles-fosiles-ignoran-las-alertas-climaticas-y-planean-aumentar-la-extraccion-de-carbon-petroleo-y-gas.html

Los países productores de combustibles fósiles ignoran las alertas climáticas y planean aumentar la extracción de carbón, petróleo y gas

Mientras octubre marca otro récord histórico de temperaturas, las previsiones energéticas de las naciones productoras llevan al incumplimiento del Acuerdo de París

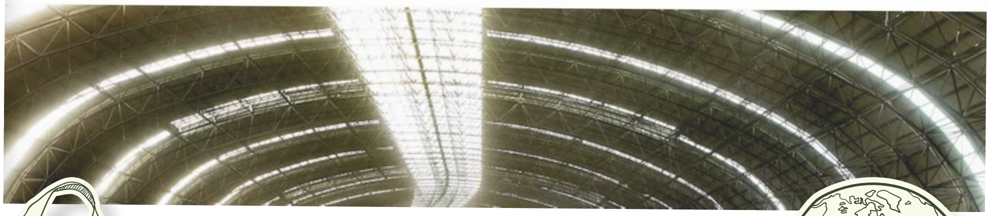

https://elpais.com/clima-y-medio-ambiente/2023-08-07/mas-de-87-millones-de-personas-sufren-ya-restricciones-de-agua-por-la-sequia-en-espana.html

Clima y Medio Ambiente

CAMBIO CLIMÁTICO · MEDIO AMBIENTE · ÚLTIMAS NOTICIAS

SEQUÍA >

Casi nueve millones de personas sufren ya restricciones de agua por la sequía en España

Cataluña y Andalucía son las comunidades más golpeadas: al menos 600 municipios tienen el consumo limitado e incluso sufren cortes de suministro durante la madrugada

https://www.elcorreo.com/antropia/calidad-aire-colegios-espanoles-limites-recomendables-oms-20240507113214-ntrc.html

La contaminación en los colegios españoles supera los límites de la Organización Mundial de la Salud

ODS 13 | Acción por el clima · Ecologistas en Acción presenta una investigación en más de cien centros escolares donde la contaminación es superior a las recomendaciones de la OMS

https://www.elcorreo.com/sociedad/pescador-halla-trozo-plastico-mano-dentro-cabracho-20240507080553-nt.html

Un pescador halla un trozo de plástico como una mano dentro de un cabracho

«Los plásticos que se echan al suelo por culpa del viento acaban en el río y posteriormente en el agua»

- "La UE debe reducir su huella de carbono en un 55% para 2030 para alcanzar el objetivo climático" (Euractiv, 2023)

  https://www.euractiv.com/section/agriculture-food/news/parliament-urges-eu-to-cut-greenhouse-gas-emissions-by-55-by-2030/

- "La producción de alimentos sostenible puede reducir las emisiones de gases de efecto invernadero en un 30%" (Food Navigator, 2023)

  https://www.foodnavigator.com/Article/2023/02/22/Sustainable-food-production-can-cut-carbon-emissions-by-30

- "La Organización de las Naciones Unidas llama a la cooperación internacional para abordar el cambio climático en la agricultura" (UN News, 2023)

  https://news.un.org/es/story/2023/03/1341512

- "La UE establece objetivos ambiciosos para reducir la huella de carbono en la agricultura" (Agriculture and Food, 2023)

  https://www.agricultureandfood.com/news/eu-set-bold-targets-to-reduce-carbon-footprint-in-agriculture

- "La FAO anuncia un plan para promover la producción y el consumo de alimentos sostenibles" (FAO News, 2023)

  https://www.fao.org/news/story/en/c/1341379

- "El 60% de los productos alimenticios que se consumen en España provienen de la UE" (El País, 2022)

  https://elpais.com/economia/2022-07-12/el-60-de-los-productos-alimenticios-que-se-consumen-en-espana-provienen-de-la-ue.html

- "La producción local y la proximidad son clave para reducir la huella de carbono en la alimentación" (El Mundo, 2022)

  https://www.elmundo.es/economia/2022/09/15/62f27e4c21f6cbeae28b4561.html

- "La importación de alimentos a España crece un 10% en 2022" (Expansión, 2022)

  https://www.expansion.com/economia/articulo/importacion-alimentos-espana-crece-10-2022/34444323

- "El 20% de los productos frescos que se consumen en España provienen de Africa" (La Vanguardia, 2022)

  https://www.lavanguardia.com/economia/agricultura-y-pesca/20220915/5944424/el-20-de-los-productos-frescos-que-se-consumen-en-espana-provienen-de-africa.html

- "La Unión Europea es el principal destino de las exportaciones españolas de alimentos" (Euro Weekly News, 2022)

  https://www.euroweeklynews.com/news/spanish-food-export-market-trends/

- "La precariedad laboral afecta a un 30% de los trabajadores españoles" (La Vanguardia, 2022)

  https://www.lavanguardia.com/economia/laboral/20220921/5945551/precariedad-laboral-affecta-trabajadores-espanoles.html

- "La reforma laboral facilita la precariedad y el agobio laboral" (El Diario, 2022)

  https://www.eldiario.es/economia/reforma-laboral-precariedad-agobio-laboral_0_1431392349.html

Ikasleek garatu, ikertu edo interneten informazioa bilatzeko erabil ditzaketen zenbait titutar:

A) **Garapen Jasangarrirako 12. Helburuak** (12. GJH) “Ekoizpen eta kontsumo arduratsua bermatzeari” egiten dio erreferentzia. Hona hemen 12. GJHarekin lotutako zenbait berri positibo:

1. **Hiri jasangarriak:** munduko hiririk jasangarrienaren saria eman dio Vancouverri (Kanada) Naturaren Mundu Erakundeak (IUCN). Hainbat neurri abiarazi ditu hiriak, hala nola energia berriztagarria, hondakinak murrizteko neurriak eta berdeguneen kontserbazioa.

   Iturria: BBC News, 2020

2. **Garapen jasangarria Afrikan:** Afrikan hazkunde jasangarria sustatzeko plan bat aurkeztu du Munduko Bankuak, eta energia berrietan, azpiegituretan eta hezkuntzan inbertituko du horretarako. Helburua: lanpostuak sortzea eta komunitateen bizi-kalitatea hobetzea.

   Iturria: World Bank, 2020

3. **Birziklatze berritzailea:** Mexikon, Ecoembes enpresak adimen artifiziala darabilen birziklatze-sistema berritzaile bat sortu du, material birziklagarriak identifikatzeko eta bereizteko. Horri esker, nabarmen murriztu dira hondakinak herrialde horretan.

   Iturria: The Guardian, 2020

4. **Bidezko merkataritza:** programa bat abiarazi du Europar Batasunak, garapen-bidean diren herrialdeekin batera bidezko merkataritza iraunkorra sustatzeko. Justizia soziala indartu eta hornidura-kateko langileen eskubideak babestu nahi ditu programak.

   Iturria: Europar Batasuna, 2020

5. **Ingurumen-hezkuntza:** Indian, “Green Olympiad” deritzon hezkuntza-programa bat garatu dute, haurrei naturaren balioa eta ingurumena zaintzeak duen garrantzia ikusarazteko. Arrakasta handia izan du programak, ingurumena zaindu beharraz kontzientziatu baititu haurrak.

   Iturria: The Hindu, 2020

6. **Energia berriztagarriak:** Txinan, Longyuan Power Group izeneko enpresak haizearen indarrak elikatzen duen zentral elektriko bat eraiki du, eta Txinako milaka etxetarako energia berriztagarria sortu du horrela. Herrialdeak erregai fosilekiko duen mendekotasuna murrizten lagundu du proiektuak.

   Iturria: China Daily, 2020

7. **Janari jasangarria:** Estatu Batuetan, Just Salad izeneko enpresak programa bat jarri du abian, entsaladak prestatzeko tokiko produktu jasangarriak erabiltzera bultzatzeko jendea. Nekazaritza-sektorearen ingurumen-inpaktua murriztea du helburu programak. Iturria: Fast Company, 2020

8. **Bananondoaren ekoizpena Kolonbian:** Kolonbiako Nekazaritza Ministerioak bananondoaren ekoizpena bultzatu du herrialdean, barietate berriei eta nekazaritza-teknologia jasangarriei esker. Iturria: El Tiempo, 2023

9. **Tomatea Israelen:** israeldar zientzialariek lurzoru gazi eta idorretan hazten den tomate barietate bat garatu dute, eta, ingurune idorretan, tomatearen ekoizpenaren iraultza ekar dezake horrek. Iturria: The Jerusalem Post, 2023

10. **Jasangarritasun-egiaztagiria kafearen ekoizpenean:** Fairtrade kafe-enpresak ziurtagiri bat merkaturatu du, kafearen ekoizleek beren uztaren truke bidezkoa eta jasangarria den prezio bat eskuratzen dutela bermatzeko. Iturria: Food Navigator, 2023

11. **Berrikuntza arrozaren ekoizpenean:** txinatar zientzialariek ur gazietan eta ureztatu beharrik gabe haz daitekeen arroz barietate bat garatu dute, eta ur gutxiko eremuetan gosearen arazoari aurre egiten lagundu dezake horrek. Iturria: South China Morning Post, 2023

12. **Sagarraren ekoizpen jasangarria Txinan:** Golden Delicious Haselnuss txinatar enpresak programa bat abiarazi du sagarrak modu jasangarrian ekoizteko. Pestizida eta ongarri kimiko gutxiago erabiltzen dituzten teknika berritzaileak landu ditu horretarako. Iturria: China Daily, 2023

13. **Ziurtagiri organikoa esnearen ekoizpenean:** Suitzako Emmi enpresak programa bat landu du esne-haztegietan ekoizpen organikoa ziurtatzeko. Ongarri kimikoen erabilera murriztea eta nekazaritza-jarduera jasangarriak indartzea ekarriko ditu horrek. Iturria: Swissinfo.ch, 2023

14. **Berrikuntza ahuakatearen ekoizpenean:** mexikar zientzialariek ahuakate barietate berri bat garatu dute, lurzoru pobreetan eta ureztaketa behar handirik gabe haz daitekeena. Iraultza eragin dezake horrek Mexikoko ahuakateren ekoizpenean. Iturria: Reforma, 2023
15. **Berrikuntza ahuakatearen ekoizpenean:** mexikar zientzialariek ahuakate barietate berri bat garatu dute, lurzoru pobreetan eta ureztaketa behar handirik gabe haz daitekeena. Iraultza eragin dezake horrek Mexikoko ahuakateren ekoizpenean.

    Iturria: Reforma, 2023

B) <u>Bidezko Merkataritzari buruzko berriak</u>

1. **Fairtrade egiaztagiria Erresuma Batuan:** Erresuma Batuko Whittard of Chelsea te-enpresak Fairtrade ziurtagiria duen te-linea berri bat merkaturatu du. Ziurtagiri horrek adierazten du garapen-bidean diren herrialdeetan tea lantzen duten nekazariek bidezko prezio bat jasoko dutela ekoizten dituzten produktuen truke.

   Iturria: BBC News, 2020
2. **Gizarte-ekintzailetza Kenyan:** kenyar emakume ekintzaile batek, Jacinta Odhiambo andreak, nekazaritza organikoko kooperatiba bat sortu du, nazioarteko enpresei artoa, babarrunak eta antzeko produktuak saltzeko. Kooperatiba horri esker, diru-sarrerak eta autonomia apur bat eskuratu dituzte eskualde horretako emakumeek eta 30 urte artekoek.

   Iturria: The Guardian, 2020
3. **Kikara kafe etiko Italian:** Lavazza kafe-enpresa italiarrak Fairtrade ziurtagiria daraman kafe-linea bat kaleratu du, garapen-bidean diren herrialdeetan kafea lantzen duten nekazariei askotariko onurak dakarzkiena.

   Iturria: Il Sole 24 Ore, 2020
4. **Jantzi etikoak Espainian:** jantzigintzan aritzen den Mango enpresak Fairtrade ziurtagiriko arropa-linea bat kaleratu du, eta ziurtagiri horrek adierazten du jantziak egiteko erabilitako ehunak jasangarriak eta bidezkoak diren iturrietatik datozela.

   Iturria: El País, 2020
5. **Kakao etikoa Kolonbian:** Kolonbiako Nativa Chocolate enpresak Fairtrade saria jaso du kakaoaren ekoizpenean gizarte- eta ingurumen-justiziarekin hartu duen konpromisoagatik.

   Iturria: Semana, 2020
6. **Ehungintza etikoa Indian:** Indiako Gandhara Silk ehungintzako enpresak Fairtrade ziurtagiria jaso du, zetaren eta beste ehun batzuen ekoizpenean gizarte- eta ingurumen-justiziarekin hartu duen konpromisoari esker.

   Iturria: The Hindu, 2020
7. **Banana etikoak Holandan:** Holandako Chiquita Brands International banana-enpresak Fairtrade ziurtagiria duten bananen linea berri bat kaleratu du; ziurtagiriak onurak dakarzkie garapen-bidean diren herrialdeetan banana ekoizten duten nekazariei.

   Iturria: De Volkskrant, 2020

C) <u>Langileen egoerari buruzko berriak</u>

1. **Nekazaritzako lan-baldintzak hobetzeko, neurri sorta bat iragarri du Europar Batasunak:** neurri sorta bat onartu du Europako Parlamentuak, nekazaritzako lan-baldintzak hobetzeko; behartutako lanaren eta lan-eskubideen urraketaren aurkako babes-neurriak ere sartzen dira horien artean.

   Iturria: Euractiv, 2023
2. **Fairtrade ziurtagiria nekazaritza-ekoizle txikientzat:** Fairtrade erakundeak nekazaritza-ekoizle txikiei zuzendutako ziurtagiri bat landu du, lan-baldintza hobeak eta beren produktuen truke prezio bidezkoagoak izan ditzaten.

   Iturria: Fairtrade, 2023
3. **Nescafé kafe-enpresak bere kafe-sail handietan lan-baldintzak hobetzeko plan bat iragarri du:** Nescafé kafe-etxeak bere kafe-sailetan langileen baldintzak hobetzeko plan bat iragarri du, besteak beste, haurrak lanerako erabiltzeari eta gatibu-lanari aurre egiteko.

   Iturria: The Guardian, 2023
4. **Espainiako Kontsumitzaileen Batasunak (UCE) Espainiako nekazaritza-arloko lan-baldintzak kritikatu ditu:** Espainiako Kontsumitzaileen Batasunak landutako txostenean, Espainiako nekazaritzako lan-baldintzak kritikatu ditu, eta langileen laneko prekaritatea eta babes falta nabarmendu ditu.

   Iturria: El País, 2023
5. **Lanaren Nazioarteko Erakundeak nekazaritza-industria globalean lan-baldintzak hobetzeko deia egin du:** Lanaren Nazioarteko Erakundeak dei egin die gobernu eta enpresei, nekazaritza-industria globalean lan-baldintzak hobetu ditzaten. Gainera, lan-baldintzak babesteak eta lan duina sustatzeak zer garrantzi duen nabarmendu du.

   Iturria: LANE, 2023

6. **Chiquita Brands International banana-enpresak bere sailetan lan-baldintzak hobetzeko plan bat iragarri du:** Chiquita Brands International banana-enpresak bere sailetan langileen lan-baldintzak hobetzeko plan bat iragarri du, besteak beste, haurrak lanerako erabiltzeari eta gatibu-lanari aurre egiteko.

   Iturria: Food Navigator, 2023

7. **Europako Batzordeak erregelamendu bat onartu du, nekazaritzako lan-baldintzak hobetzeko xedez:** Europako Parlamentuak erregelamendu bat onartu du, nekazaritzako lan-baldintzak hobetzeko; behartutako lanaren eta lan-eskubideen urraketaren aurkako babes-neurriak sartzen dira hartutako neurrien artean.

   Iturria: European Commission, 2023

D) Nekazaritzaren egoerari buruzko berriak

1. **Espainian, nekazaritza-ekoizpenak % 4,5eko gorakada izan du 2022an:** Estatuko Meteorologia Agentziak (AEMET) emandako datuen arabera, nekazaritza-ekoizpena % 4,5 hazi zen 2022an, zereal eta fruten uzta onari esker.

   Iturria: El País, 2023

2. **Landutako lurren azalera % 3,5 murriztu zen 2022an:** Nekazaritza, Arrantza eta Elikadura Ministerioak adierazi duenez, landutako lurren azalera % 3,5 murriztu zen 2022an Espainian, zerealen ekoizpenera lur-eremu txikiagoa bideratu zenez.

   Iturria: Europa Press, 2023

3. **Espainian, ardoaren ekoizpena 43 milioi hektolitrotik gorakoa izan zen 2022an:** Ardoaren Kontseilu Arautzaileak emandako datuen arabera, ardoaren ekoizpena 43 milioi hektolitrotik gorakoa izan zen 2022an, eta, aurreko urtekoarekin alderatuta, % 5 hazi zela adierazten du horrek.

   Iturria: El Mundo, 2023

4. **Elikadura eta Nekazaritzarako Nazio Batuen Erakundeak (FAO) Espainiako elikadura-segurtasuna hobetzeko deia egin du:** Espainian elikagaien segurtasuna sustatzeak duen garrantziaz ohartarazi du FAOk, gero eta handiagoak baitira pobrezia eta desoreka sozialak.

   Iturria: FAO, 2023

5. **Lehorteak kaltetutako nekazariei laguntzeko neurriak iragarri ditu Espainiako Gobernuak:** Espainiako Gobernuak zenbait neurri hartuko dituela iragarri du, lehorteak kaltetutako nekazariei laguntzeko; kalteen truke emango diren dirulaguntzak eta nekazaritza-instalazioak modernizatzeko laguntzak daude horien artean.

   Iturria: El Periódico, 2023

6. **Fruten eta barazkien ekoizpena % 6 igo zen Espainian 2022an:** Nekazaritza, Arrantza eta Elikadura Ministerioak azaldu duenez, fruten eta barazkien ekoizpena % 6 igo zen 2022an Espainian, zenbait produkturen uzta onari esker.

   Iturria: Europa Press, 2023

7. **Espainiako Campofrío enpresak aztarna ekologikoa murrizteko plan bat iragarri du:** Espainiako Campofrío enpresak aztarna ekologikoa murrizteko plan bat iragarri du; zenbait jardunbide jasangarri eta energia berriztagarrien erabilera baliatuko ditu horretarako.

   Iturria: Food Navigator, 2023

Otoitzak

ORACIÓN I

Elkartasuna | Hezkuntza | garapena

12 EKOIZPEN ETA KONTSUMO ARDURATSUAK

SIEMBRA

Hartu gogoan Jainkoa, orain eta hemen. Itxi begiak, eta hartu arnasa sakon. Sentitu zure gorputza lasaitzen... Eman egun onak Jesusi.

Aitaren, Semearen eta Espiritu Santuaren izenean. Amen.

CUIDA

Gure ekintzek eragina dute planetaren jasangarritasunean... IKUSI TOKIKO MERTARITZARI BURUZKO BIDEOA

Mt 6, 7-15

“Ez izan horien antzeko, bai baitaki zuen Aitak zeren beharra duzuen, zuek eskatu baino lehen”.

COMPARTE

Pentsatu zure etxetik edo eskolatik gertu dauden **tokiko saltokietan**, behar duzun oro erosteko aukera ematen dizutenetan, eta adierazi ikaskideei zein diren.

Ba al dakizue saltoki horietan erosiz saltoki txikiei laguntzen diezuela eta **aztarna ekologikoa murrizten** laguntzen duzuela?

Esan elkarrekin **Gure aita**

ORACIÓN II

Elkartasuna | Hezkuntza | garapena

12 EKOIZPEN ETA KONTSUMO ARDURATSUAK

SIEMBRA

Hartu gogoan Jainkoa, orain eta hemen. Itxi begiak, eta hartu arnasa sakon. Sentitu zure gorputza lasaitzen... Eman egun onak Jesusi.

Aitaren, Semearen eta Espiritu Santuaren izenean. Amen.

CUIDA

Lk 6, 36-38

"Eman, eta emango dizue: neurri betea, sakatua, estutua eta leporainokoa emango dizue altzora. Izan ere, zuek zein neurriz neurtu, halakoaz neurtuko zaituzte Jainkoak".

COMPARTE

Ez da nahikoa **hondakinak murriztea**. Aurrerago joan zaitezke, eta **KONTSUMOA MURRIZTU**.

Gehienetan, behar duguna baino gehiago kontsumitzen dugu. Zer egin dezakezu gaur kontsumoa murrizteko?

Amaitzeko, Gure aita esango dugu elkarrekin, guk adina ez duten guztien alde.

ORACIÓN III

Elkartasuna | Hezkuntza | garapena

12 EKOIZPEN ETA KONTSUMO ARDURATSUAK

LAS PERSONAS EN PRIMER LUGAR

SIEMBRA

Itxi begiak, eta hartu arnasa sakon. Sentitu zure gorputza lasaitzen... Eman egun onak Jesusi.

Aitaren, Semearen eta Espiritu Santuaren izenean. Amen.

CUIDA

Ezagutzen al duzu FMCh lantegi soziala?

Gizarteratzeko eta laneratzeko proiektu bat da, Marcelino Champagnat fundazioarena. Lantegi sozial hau lanean ari da 2015etik, Malagan, arte grafikoen esparruko zerbitzuak eskainiz; astero-astero, ehungintzako eta promoziorako ehunka produktu pertsonalizatu egiten dituzte, printzipio nagusi honi jarraituz: **giza eskubideen eta ingurumenaren errespetua**.

Zure SED jantzi ugari fundazio horretan eginak dira!

MORE INFO

COMPARTE

Gaurkoan, erronka txiki hauxe jarri nahi dizugu: hitz egin zure ingurukoekin munduan dauden gauza onei buruz.